

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Kulturnämnden

Datum:
2026-01-22

Diarienummer:
KTN-2026-00029

Handläggare:
Helena Westin

Genomlysning av enheten Offentlig konsts verksamhetsmodell och ekonomiska modell

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** ta emot kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningens förslag till uppdragsdirektiv för genomlysning av offentlig konst,
2. **att** uppdra åt förvaltningen att genomföra genomlysningen med fokus på verksamhetsmodell och ekonomiska modell samt
3. **att** under hösten 2026 återkomma till nämnden med förslag till långsiktigt hållbar verksamhetsmodell och ekonomisk modell.

Ärendet

Avdelningen Konst och kulturarv har via Verksamhetsplan och budget 2026 – 2028 för kulturnämnden fått i uppdrag att genomföra en genomlysning av offentlig konsts verksamhetsmodell och ekonomiska modell. Syftet med genomlysningen är att ta fram förslag som kan leda till en långsiktigt hållbar verksamhetsmodell och ekonomisk modell.

Beredning

Ärendet har beretts av avdelningen Uppsala konst och kulturarv inom kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen.

Föredragning

Avdelningen Konst och kulturarv har via Verksamhetsplan och budget 2026 – 2028 för kulturnämnden fått i uppdrag att genomföra en genomlysning av offentlig konsts verksamhetsmodell och ekonomiska modell. Syftet med genomlysningen är

att ta fram förslag som kan leda till en långsiktigt hållbar verksamhetsmodell och ekonomisk modell. Bakgrunden ligger i att Ekonomiavdelningen under 2025 har aviserat ändrade krav och principer för tidredovisning mellan personalkostnader som kan belasta anslagsbudget, och personalkostnader som kan belasta investeringsbudget för nya projekt för verksamheten, vilket leder till högre personalkostnader än tidigare.

Syftet är att genomlysningen ska resultera i förslag för hur fortsatt verksamhet anpassad till grunduppdraget ska organiseras, samtidigt som långsiktigt ekonomiskt hållbara förutsättningar etableras.

Ekonomiska konsekvenser

100 tkr finns avsatt från 7120 (Förvaltningsgemensamma kostnader) för projektets externa kostnader, d v s externa referensgruppspersoner, samt konsultkostnader för revisionsbyrå.

Nedlagd arbetstid för KIF:s medarbetare och övriga medarbetare inom Uppsala kommun bekostas av respektive avdelnings budget, inom ordinarie anslagsram.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 22 januari 2026
- Bilaga 1, Uppdragsdirektiv Genomlysning av enheten Offentlig konst verksamhetsmodell och ekonomiska modell

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Uppdragsdirektiv

Datum:
2026-02-12

Diarienummer:
KTN-2026-00029

Handläggare:
Helena Westin, Anna Ehn

Version/DokumentID:

Uppdragsdirektiv

Genomlysning av enheten

Offentlig konsts

verksamhetsmodell och

ekonomiska modell

Innehåll

1. Information om uppdraget	3
2 Mål.....	4
3 Krav på uppdraget	5
4 Tidplan och aktiviteter.....	5
5 Ekonomi	6
6 Risker	6
7 Överlämnande.....	6
8 Uppdragets organisation	6
9 Relaterade dokument.....	7
10 Checklista inför beslut	Fel! Bokmärket är inte definierat.
11 Beslut.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1. Information om uppdraget

Sammanfattning

Uppdragsdirektivet beskriver syfte, genomförande, organisation och ekonomi för en genomlysning av enheten Offentlig konsts verksamhetsmodell och ekonomiska modell i syfte att ta fram förslag för nya långsiktigt hållbara modeller.

Bakgrund

Ekonomiavdelningen har under 2025 aviserat ändrade krav och principer för tidredovisning mellan personalkostnader som kan belasta anslagsbudget, och personalkostnader som kan belasta investeringsbudget för nya projekt för verksamheten inom enheten Offentlig konst. Skillnaden, jämfört med tidigare, uppskattades i Mål & Budgetprocessen för 2026 till cirka två miljoner kronor, vilket var den summa förvaltningen äskade under rubriken "Ändrade lagkrav". Äskandet har inte beviljats i Mål & Budget för 2026.

Skillnaden mellan personalkostnader mellan ramanslag och uppskattade kostnader vid inmatning i budget är knappt två miljoner kronor i oktober 2026.

Avdelningen eller förvaltningen har inga möjligheter att med bibehållen övrig verksamhet täcka upp skillnaden.

Syfte

En genomlysning av verksamhetsmodell och ekonomisk modell för enheten Offentlig konst genomförs under 2026 med syfte att resultera i förslag för fortsatt verksamhet, som är anpassad till grunduppdraget, samt ger långsiktigt ekonomiskt hållbara förutsättningar.

Genomlysningen innehåller:

- Beskrivning av nuvarande verksamhet
- Omvärldsanalys, främst från andra kommuner
- Förslag till ny ekonomisk modell och verksamhetsmodell

Enhetens grunduppdrag

Offentlig konst ska ge möjlighet för alla att ta del av konst. Offentlig konst sätter fokus på en plats, ger estetiska upplevelser, stimulerar till samtal och ger möjlighet till reflektion.

Verksamheten ska medverka till att skapa mötesplatser, verka identitetsskapande, ge platser en unik karaktär och estetiska och kulturella upplevelser i samhällets offentliga miljöer. Som en effekt kan konsten bidra till tryggare miljöer.

Genom dialoger med medborgare ska invånarna ges möjlighet till inflytande över sin livsmiljö.

Uppsala kommun har en konstsamling för placering av konst i kommunens verksamhetslokaler och allmän platsmark som ska förvaltas av verksamheten. Syftet med konstinköp till samlingen av offentlig konst är att upprätthålla en samling av konst med hög konstnärlig kvalitet och en effekt kan bli att därigenom bidra till ett levande konstliv. Konstuppdrag och konstinköp omfattar

regionala, nationella och i viss utsträckning internationell konst. Samlingen vårdas genom upprättad förvaltningsplan.

Genom pedagogisk förmedling tillgängliggörs konsten för invånare och besökare genom fördjupad kunskap och ökad förståelse.

Kärnuppgifter

Verksamheten ska tillhandahålla en bred och varierad konstsamling av hög konstnärlig kvalitet. Offentlig konst ska samla och vårda konstsamlingen både inomhus och utomhus. Samlingen av offentlig konst ska utökas genom konstnärliga gestaltningsuppdrag samt inköp av färdiga konstverk, det sistnämnda framför allt för att sammanställas i konstkollektioner. Genom reparationer och underhåll av den offentliga konsten upprätthålls samlingens konstnärliga och ekonomiska värde.

Målgrupper

Uppsala kommuns invånare med särskilt fokus på invånare som vistas på allmän platsmark, barn och unga på skolor och förskolor, samt personer som vistas på institutioner och arbetsplatser

Verksamhetsstrategi

Genomlysningen syftar till att verksamheten inom offentlig konst genom en ny verksamhetsmodell och ekonomisk modell ska bidra till de kulturpolitiska målen om konstpolitik för ett vitalt samhälle, med utgångspunkten att möten med konst och kultur stödjer människors utveckling till självständigt och kritiskt tänkande, empatiska och kreativa individer.

Genomlysningens förslag ska också bidra till en långsiktigt god kommunal-ekonomisk hushållning, både vad gäller anläggnings- och förvaltningskostnader.

Förslaget ska bidra till avdelningen Konst och kulturarvs vision: Med hög kvalitet, för fler, och digitalt! samt Offentlig konsts vision: Trygga processer, överraskande konst. Förslaget ska stödja ambitionen att Uppsala Offentlig konst är ”bäst på offentlig konst i Sverige”.

2 Mål

Effektmål

Förväntat effektmål av genomlysningens förslag är att verksamheten inom Offentlig konst är kommunalekonomiskt och långsiktigt hållbar, med uppfyllande av grunduppdraget och 1 %-regeln. Verksamheten ska kunna leverera konstverk av hög kvalitet genom säkra administrativa och ekonomiska processer utifrån befintliga förutsättningar.

Uppdragsmål

Genomlysningen ska innehålla följande:

- En beskrivning av nuvarande verksamhetsmodell och ekonomiska modell, samt konsekvenserna av det förändrade sättet för tidredovisning
- En omvärldsanalys med beskrivningar och analyser av hur olika kommuners verksamhetsmodeller och ekonomiska modeller fungerar

- Förslag på ny verksamhetsmodell och ekonomisk modell, samt konsekvensanalys av denna, eller dessa. (Flera förslag kan presenteras.)

Förslaget på den nya modellen ska beredas och förankras inför beslut i Kulturnämnden. Om förslaget innebär verksamhetsförändring ska det också MBL-förhandlas.

3 Krav på uppdraget

Avgränsningar

Genomlysningen omfattar endast verksamheten för offentlig konst inom enheten. Verksamheten Kultur i skolan inom samma enhet berörs inte.

Genomlysningen omfattar inte riktlinjen för tillämpningen av 1 %-regeln i Uppsala. Utgångspunkten är att dessa inte behöver ändras.

Kopplingar till annat utvecklingsarbete / pågående arbete

Under 2026 genomförs också en genomlysning av KTN Kanslis verksamhet. Utredningarna kan eventuellt ha beröringspunkter med varandra, men också ta lärdom och inspiration av arbetssätt och metodik i genomförandet.

4 Tidplan och aktiviteter

Uppdraget genomförs under 2026. Uppdragsdirektiv fastställs av kulturnämnden i februari. Projektplan tas fram under januari – februari. Kartläggning genomförs under våren, följt av analys och framtagande av förslag. Förankring och beredning av förslag till verksamhetsmodell och ekonomisk modell görs under hösten.

Revidering av tidsplan kan behöva göras under arbetets gång.

Aktivitetslista

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Ansvarig
Beslut om uppdrag och uppdragsdirektiv i Kulturnämnden	1 januari	12 februari	FD, KTN
Etablera organisation och bemanning	1 januari	31 januari	PL
Ta fram projektplan	1 januari	20 februari	PL och arbetsgrupp
Beskrivning av nuläge	1 februari	31 mars	Avd ch och arbetsgrupp
Analys	1 april	30 juni	PL och arbetsgrupp
Förslag på ny ekonomisk modell och verksamhetsmodell	1 augusti	30 september	PL och arbetsgrupp
Förankring, remiss	1 oktober	31 oktober	Styrgrupp och PL

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Ansvarig
Beslut om ny ekonomisk modell och verksamhetsmodell	1 december	12 december	Kulturnämnden
Implementering av ny modell	1 januari 2027		FD, avdchef och enhetschef

5 Ekonomi

Kostnader

100 tkr finns avsatt från 7120 (Förvaltningsgemensamma kostnader) för projektets externa kostnader, d v s externa referensgruppspersoner, samt konsultkostnader för revisionsbyrå.

Nedlagd arbetstid för KIF:s medarbetare och övriga medarbetare inom Uppsala kommun bekostas av respektive avdelnings budget, inom ordinarie anslagsram.

6 Risker

Nedan beskrivs identifierade risker innan uppdraget startats. Ytterligare riskanalys och komplettering genomförs när uppdraget startas.

Risk	Hur ska risk hanteras? Ange aktivitet.
Tidsbrist	Beslut om avgränsning eller justerad tidsplan
Förslagen bedöms inte få tillräckliga effekter	Ändrat uppdrag eller utsträckt tidplan för revidering av förslag
Otillräcklig förankring av förslag hos olika parter	Förstärkt och utvecklad förankring

7 Överlämnande

Genomlysningens resultat återrapporteras till kulturnämnden.

8 Uppdragets organisation

Roller och ansvar

Roll	Namn	
Beställare och styrgrupp	Beslutar om uppdragets styrning, initiering och avslut. Förser uppdraget med resurser och stöd. Ansvarar för att uppdragsdeltagare ges	Förvaltningsdirektör KIF Avd chef Konst och kulturarv

Roll	Namn	
	förutsättningar att uppnå resultat samt tar emot resultatet.	
Projektledare	Ansvarar för att uppdragets planering, rapportering och genomförande sker i enlighet med uppdragsdirektivet. Leder uppdragsresurser mot uppsatta mål. Ansvarar för att uppdraget når mål och resultat. Beaktar mottagarens krav inom uppdragets ramar.	Enhetschef Offentlig konst
Arbetsgrupp	Ansvarar för att genomföra överenskomna åtaganden i uppdraget. Rapporterar resultat och ev. avvikelser i uppdraget.	Utvecklingsledare KTN Kansli Verksamhetsutv Offentlig konst Ekonomicontroller
Referensgrupp Uppsala kommun	Bidrar med sakkunskap och erfarenheter utifrån kompetens, kunskap och roll	Bitr Avd chef Fritid Uppsala Stadsbyggnadsförvaltningen Enhetschef Uppsala konstmuseum
Extern referensgrupp	Bidrar med sakkunskap och erfarenheter utifrån kompetens, kunskap och roll	Region Stockholm, Offentlig konst Offentlig konst, Borås kommun Offentlig konst Göteborgs stad

9 Relaterade dokument

- Mål och budget 2026 - 2028
- Kulturnämndens verksamhetsplan och budget 2026 - 2028
- Grunduppdrag för Kulturnämnden, Offentlig konst
- Riktlinjer för arbetet med Uppsala kommuns offentliga konst